

Paskaidrojuma raksts par Balvu novada pašvaldības 2025.gada budžetu

Balvu novada pašvaldības domes priekšsēdētāja ievadziņojums

Balvu novada pašvaldības budžets nodrošina pašvaldības autonomo un brīvprātīgo funkciju izpildi, visu esošo pašvaldības iestāžu, nodaļu darbību, pašvaldībai piederošo nekustāmo īpašumu uzturēšanu un apsaimniekošanu, kā arī būtisku pašvaldības investīcijas objektu realizēšanu visā Balvu novada administratīvajā teritorijā.

Atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, pašvaldības budžets tiek iedalīts pamatbudžeta un ziedojumi un dāvinājumi. Pašvaldības pamatbudžets un ziedojumu/dāvinājumu budžets veidots pēc naudas plūsmas principa un sastādīts, pamatojoties uz Ministra kabineta noteikumiem par funkcionālo kategoriju uzskaiti un pašvaldības normatīvajiem aktiem par budžeta ieņēmumu, izdevumu un finansēšanas klasifikāciju.

Balvu novada pašvaldība 2022.gada 24.februārī ir apstiprināts pašvaldības teritorijas vidēja termiņa plānošanas dokuments - Balvu novada attīstības programma 2022. - 2027.gadam. Atbilstoši attīstības programmai ir sekojošie attīstības stratēģiskie mērķi: saliedēta sabiedrība un dinamiska pārvaldība; dabiska, sakārtota un veselīga dzīves, darba un atpūtas vide; konkurētspējīga un produktīva saimnieciskā vide.

Balvu novada pašvaldības 2025.gada darbības virzieni ir:

- iedzīvotāju aizsardzības un drošības nodrošināšana;
- pašvaldības funkciju un pakalpojumu stabils nodrošinājums;
- atbalsts uzņēmējdarbības attīstībai novadā, ES projektu realizācijas sekmēšana;
- finanšu iespēju robežās pašvaldības teritoriju attīstība un pakalpojumu klāstu pilnveidošana.

Atbilstoši Balvu novada attīstības programmai 2025.gadā tiks īstenoti investīciju projekti izvirzīto mērķu sasniegšanai:

- Projekta SAM 5.1.1.1 “Publiskās infrastruktūras kvalitātes uzlabošana uzņēmējdarbības atbalstam Balvos” īstenošanai paredzēti 1 613 491 *euro*;
- Projekta SAM 6.1.1.3 “Uzņēmējdarbības veicināšanai nepieciešamās publiskās infrastruktūras kvalitātes uzlabošana Balvos” īstenošanai paredzēti 297 249 *euro*;
- Biznesa ideju konkurss 50 000 *euro*;

- Projekta "Remigrācijas atbalsta pasākumi - uzņēmējdarbības atbalsts" īstenošanai paredzēti 12 000 *euro*;
- Projekta "Atbalsta pasākumu cilvēkiem ar invaliditāti mājokļu vides pieejamības nodrošināšanā Balvu novadā" īstenošanai paredzēti 44 284 *euro*;
- Projekta "Sociālo mājokļu atjaunošana vai jauno sociālo mājokļu būvniecība Balvu novadā" īstenošanai paredzēti 312 965 *euro*;
- Projekta "Balvu ielas posma seguma atjaunošana un ūdens atvades sistēmas sakārtošanai Kubulu pagastā" īstenošanai paredzēti 51 885 *euro*;
- Bezemisiju transportlīdzekļa iegāde skolēnu pārvadāšanai Balvu novadā paredzēti 566 180 *euro*, no tiem 190 180 pašvaldības finansējums no aizņēmuma līdzekļiem

Izmaiņas likumdošanā un normatīvajos dokumentos tieši ietekmē pašvaldības attīstību. Aktualitātes Balvu novada pašvaldības 2025.gada budžetā:

- atbilstoši pašvaldības vērtētajiem ieņēmumiem pašvaldība no iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārdales saņems par 220 198 *euro* vairāk nekā 2024.gadā;
- ieņēmumi no pašvaldības finanšu izlīdzināšanas fonda tiks saņemti par 1 022 428 *euro* vairāk nekā 2024.gadā;
- nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi plānoti atbilstoši 2024.gada izpildei;
- Valsts dotācija Balvu novada pašvaldībai kā Eiropas pierobežas pašvaldībai 484 247 *euro*;
- atbilstoši 2024.gada 29.oktobra MK noteikumiem Nr.680 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2025.gada minimālā alga ir 740 *euro* par likmi, tam paredzēti 268 800 *euro*;
- atbilstoši 2016.gada 5.jūlija MK noteikumiem Nr. 445 "Pedagogu darba samaksas noteikumi" pedagogu darba samaksas paaugstināšanai vispārējā izglītībā no 1374 *euro* līdz 1410 *euro*, profesionālās ievirzes izglītības iestāžu pedagogiem, no 1145 *euro* uz 1175 *euro* par likmi, pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogiem no 1526 *euro* uz 1566 *euro*; pašvaldības papildus finansējums šim mērķim gadā ir 121 990 *euro*;
- atbilstoši Domes lēmumam arī 2025. gadā visiem bērniem no piecu gadu vecuma un 1.-12.klašu skolēniem tiek nodrošinātas brīvpusdienas.

Balvu novada pašvaldībai 2025.gadā un turpmāk būtiski ir nodrošināt novada attīstības un investīciju projektu ieviešanu un realizāciju, tādējādi uzlabojot dzīves kvalitāti, ielu, ceļu, dzīvojamo teritoriju, izglītības iestāžu, sporta infrastruktūru novadā. Lai veicinātu Balvu novada attīstību, investīcijām infrastruktūrā tiks piesaistīti Eiropas Savienības fondus un aizņēmumu līdzekļi. Pašvaldības prioritātes ir attīstīt pašvaldības teritorijas un nodrošināt kvalitatīvu pašvaldības pakalpojumu pieejamību visā novadā.

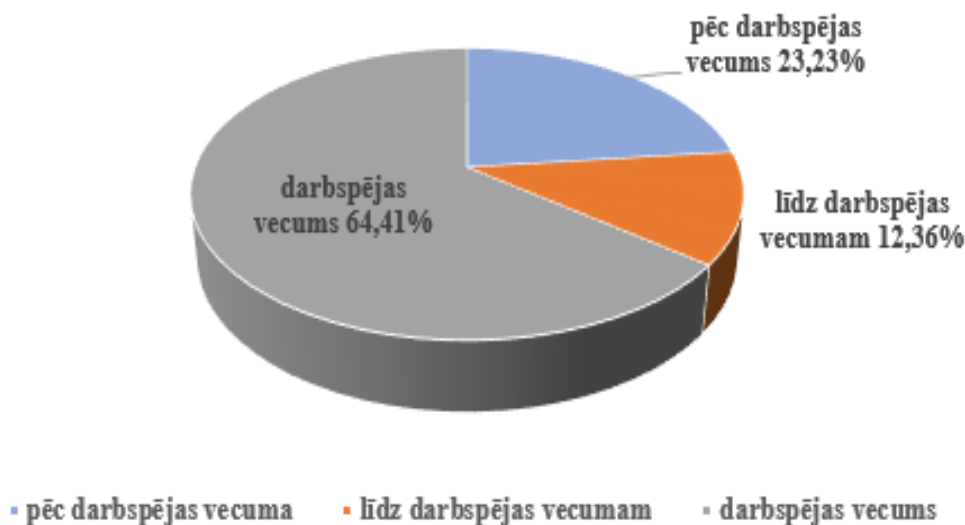
Sociālekonomiskā situācija Balvu novadā

Iedzīvotāji

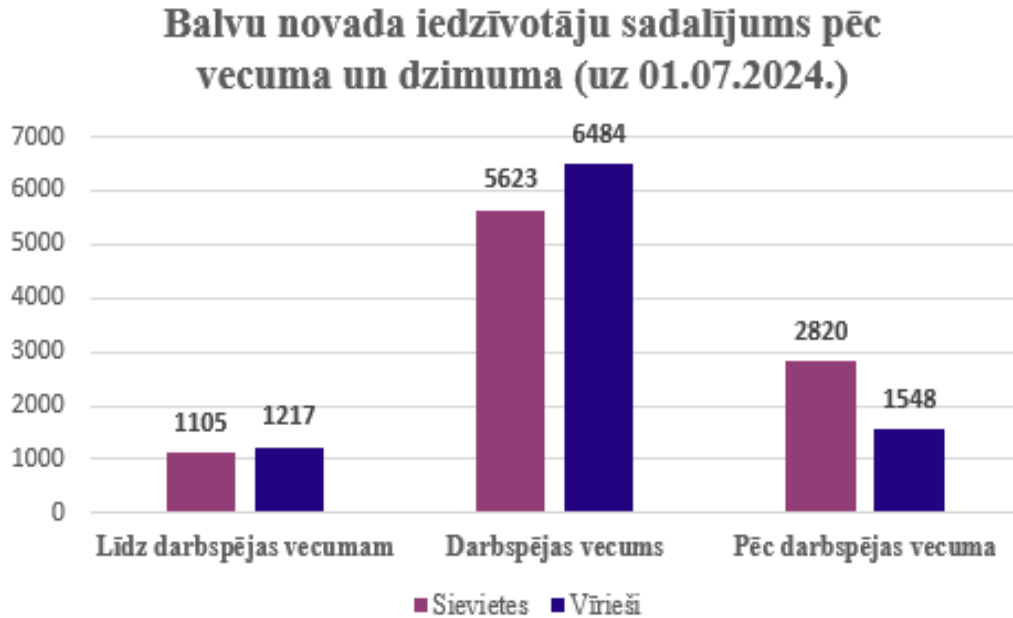
Balvu novads ir nozīmīgs Ziemeļlatgales centrs, kurš reformas rezultātā izveidojās 2021.gadā. Novadā ietilpst Balvu un Viļakas pilsēta, 19 pagasti – Baltinavas pagasts, Balvu pagasts, Bērzkalnes pagasts, Bērzpils pagasts, Briežuciema pagasts, Krišjāņu pagasts, Kubulu pagasts, Kupravas pagasts, Lazdukalna pagasts, Lazdulejas pagasts, Medņevas pagasts, Rugāju pagasts, Susāju pagasts, Šķilbēnu pagasts, Tilžas pagasts, Vectilžas pagasts, Vecumu pagasts, Vīksnas pagasts un Žīguru pagasts. Balvu novada teritorija ir 2386,30 km². Iedzīvotāju skaits uz 2024.gada 1.jūliju pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) datiem ir 18797, kas salīdzinot ar 2023. gada 1.jūlija datiem ir par 456 mazāk (-2,4%) iedzīvotāju blīvums uz 1 km² - 7,88. Novads atrodas Latvijas Ziemeļaustrumos un robežojas ar Alūksnes, Gulbenes, Rēzeknes, Ludzas, un Madonas novadiem.

Pēc iedzīvotāju vecuma un dzimuma, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati uzrāda, ka darbaspējas vecuma iedzīvotāji sastāda 64,41%, pirms darbaspējas vecumā – 12,36%, pēc darba spējas vecumā – 23,23%. Iegūtos datus salīdzinot ar 2023. gadu, vecuma struktūrā – pirms darbaspējas vecuma un darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaitā vērojams minimāls samazinājums, tomēr pēc darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaits ir palielinājies.

Deklarēto iedzīvotāju skaits pa vecuma grupām

Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļas 2024.gada 31.decembra statistika liecina, ka novadā reģistrēti 107 jaundzimušie un 325 mirušie, t.i. mirušo skaits pārsniedz 3,03 reizes dzimušo skaitu, negatīvais pieauguma koeficients. Novadā ir reģistrētas 60 laulības.

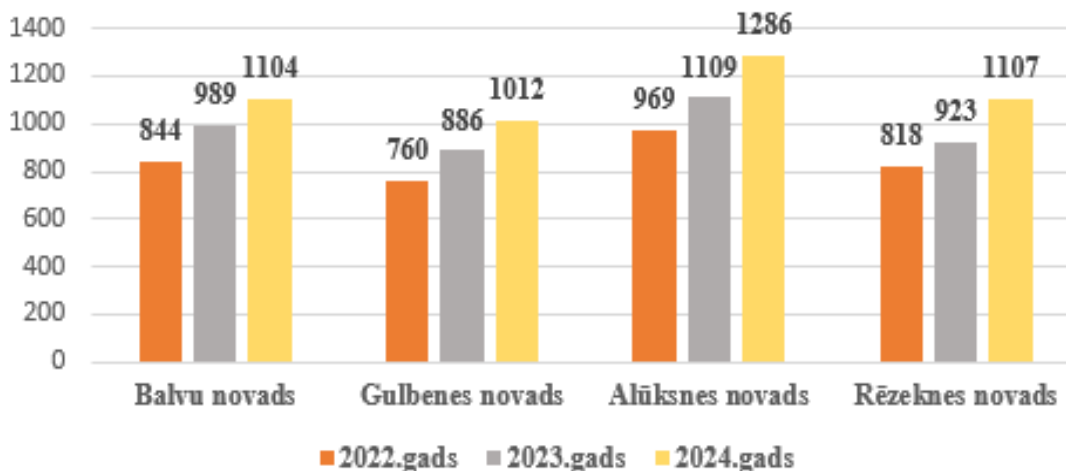
Nodarbinātība un bezdarbs

Bezdarba līmenis Balvu novadā pēc Nodarbinātības valsts aģentūras informācijas uz 2024.gada 30.novembri sasniedza 5,9% (t.i. reģistrēti 664 bezdarbnieki), šajos rādītājos salīdzinājumā ar 2023. gada datiem (6,6% - t.i. reģistrēti 762 bezdarbnieki) ir samazinājums, bezdarba līmenis valstī – 5,1%. Salīdzinājumā ar vidējo bezdarbnieku skaitu Latgales reģionā, kas ir 10,2 %, Balvu novada bezdarbnieku procentuālais īpatsvars ir mazāks par 4,3 %. Reģistrēto bezdarbnieku skaits pa problēmgrupām uz 2024.gada 30.novembri ir sekojošs: ilgstošie bezdarbnieki – 195, invalīdi – bezdarbnieki – 174, jaunieši līdz 24 gadiem – 40, pirms pensijas vecuma – 135. Bezdarbnieki pa vecuma grupām: līdz 19 gadiem – 2, 20-24 gadu – 38, 25-29 gadu – 39, 30-34 gadu – 52, 35-39 gadu – 66, 40-44 gadu – 44, 45-49 gadu – 71,

50-54 gadu – 103, 55-59 gadu – 120 un 60 un vairāk gadu – 129 novada iedzīvotāji. Ir novērojama tendence, ka pirmspensiju vecuma grupas ir vislielākais iedzīvotāju skaits.

Atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) datiem vispārējā valdības sektorā (vispārējās valdības sektors ietver valsts un pašvaldību budžeta iestādes, sociālās apdrošināšanas fondu, valsts un pašvaldību kontrolētas un finansētas kapitālsabiedrības) strādājošo mēneša vidējās darba samaksas (bruto) atšķirība (sk. 3.attēlu) novados. Dati par 2022.gadu līdz 2024.gadam – pirmo trīs ceturkšņu vidējā darba samaksa mēnesī.

Vispārējā valdības sektorā strādājošo mēneša vidējā darba samaksa (bruto) novados (euro)

Avots: CSP

3.attēls

Uzņēmējdarbības tendences Balvu novadā 2023. gadā

Šobrīd Balvu novadā reģistrēti 1378 uzņēmumi, no tiem 44,92% ir zemnieku saimniecības, un 40,71% - sabiedrības ar ierobežotu atbildību, individuāli uzņēmumi -7,91%. Tāpat arī novada teritorijā reģistrētas astoņas kooperatīvās sabiedrības un pa vienai akciju sabiedrībai, filiālei un ārvalsts komersanta filiālei.

Populārākās uzņēmējdarbības nozares Balvu novadā:

- Jauktā lauksaimniecība;

- Mazumtirdzniecība;
- Graudaugu, pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana;
- Mežizstrāde;
- Piena lopkopība.

Balvu novada lielākie darba devēji pēc vidējā darbinieku skaita 2023. gadā:

1. SIA “Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība”: 303 darbinieki;
2. SIA “SENDA Dz”: 52 darbinieki;
3. SIA “BalviFlora”: 41 darbinieki;
4. SIA “LIEPAS Z”: 35 darbinieki;
5. SIA “BOVIS”: 34 darbinieki.

Balvu novada lielākie uzņēmumi pēc peļņas 2023.gadā:

1. ZS “Riekstiņi”: 454,95 tūkst. EUR;
2. ZS “Kotiņi”: 332,54 tūkst. EUR;
3. SIA “SBS Design and Build”: 308,76 tūkst. EUR;
4. SIA “BOVIS”: 299,17 tūkst. EUR;
5. Balvu rajona Baltinavas pagasta ZS “Amatnieki”:278,05 tūkst. EUR.

Balvu novada lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma 2023.gadā:

1. SIA “Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība”: 8,13 milj. EUR;
2. ZS “Riekstiņi”: 4,71 milj. EUR;
3. ZS “Kotiņi”: 3,06 milj. EUR;
4. SIA “BOVIS”: 2,38 milj. EUR;
5. AS “Balvu enerģija”: 2,27 milj. EUR.

Balstoties uz novadā reģistrēto uzņēmumu finanšu rādītājiem 2023.gadā, lielākā nozare novadā ir mežizstrāde, kas pērn kopā apgrozīja 15,07 milj. EUR. Tai seko graudaugu audzēšana, jauktā lauksaimniecība, kravu pārvadājumi un slimnīcu darbība.

Lielākās uzņēmējdarbības nozares Balvu novadā pēc kopējā apgrozījuma 2023.gadā:

1. Mežizstrāde: 15,07 milj. EUR;
2. Jauktā lauksaimniecība: 8,37 milj. EUR;
3. Slimnīca darbība: 8,13 milj. EUR;
4. Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana: 7,47 milj. EUR;
5. Kravu pārvadājumi pa autoceļiem: 7,32 milj. EUR.

Samaksāto nodokļu apjoms 2023.gadā ir palielinājies visiem lielākajiem nodokļu maksātājiem Balvu novadā.

Balvu novada lielākie nodokļu maksātāji pēc 2023. gada samaksātās kopējās nodokļu summas valsts kopbudžetā:

1. SIA “Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība”: 2495,82 tūkst. EUR;
2. SIA “BalviFlora”: 553,77 tūkst. EUR;
3. SIA “DRILLEX”: 543,14 tūkst. EUR;
4. AS “Balvu enerģija”: 507,04 tūkst. EUR;
5. SIA “SBS Design and Build”: 283,37 tūkst. EUR.

Kopumā, pēc Lursoft apkopotās informācijas, Balvu novada uzņēmumu pamatkapitālos ārvalstnieki ieguldījuši 1,52 milj. EUR, no kuriem 1,47 milj. EUR ieguldījušas personas no Vācijas. Balvu novada uzņēmumu pamatkapitālos ieguldījumi reģistrēti no 14 dažādām valstīm.

Balvu novada pašvaldības 2025.gada budžets izstrādāts, ievērojot likumos “Par pašvaldību budžetiem”, Pašvaldību likumu, “Par budžetu un finanšu vadību”, kā arī citus normatīvos aktos paredzētās prasības.

Balvu novada pašvaldības 2025.gada budžeta prioritātes ir sekojošas:

- novada infrastruktūras sakārtošana un uzņēmējdarbības attīstība Balvu novadā, turpinot piesaistīt privāto, valsts un Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansējumu projektu īstenošanai;
- efektīva izglītības iestāžu darbības nodrošināšana;
- pašvaldības nekustāmo īpašumu racionāla izmantošana, teritorijas plānojuma izstrāde;
- sabiedrības drošības nodrošināšana;
- pakalpojumu pieejamības nodrošināšana novada iedzīvotājiem, izveidot stabilu pakalpojumu pieejamību pilnā darba laikā;
- sociālo palīdzību saglabāšana mazaizsargāto iedzīvotāju grupām;
- energotaupības un energoefektivitātes pasākumu veikšana pašvaldības infrastruktūrā.

Pašvaldības kopbudžets

Balvu novada pašvaldības kopbudžeta ieņēmumi 2025.gada plānoti 37 186 787 *euro*, kas ir par 15,12 % vairāk nekā 2024.gadā (32 300 459 *euro*). Balvu novada pašvaldības kopbudžeta izdevumi 2025.gadam ir plānoti 38 793 858 *euro*, kas ir par 10,49 % vairāk, nekā 2024.gadā (35 112 008 *euro*).

Pašvaldības kopbudžets 2025.gadam

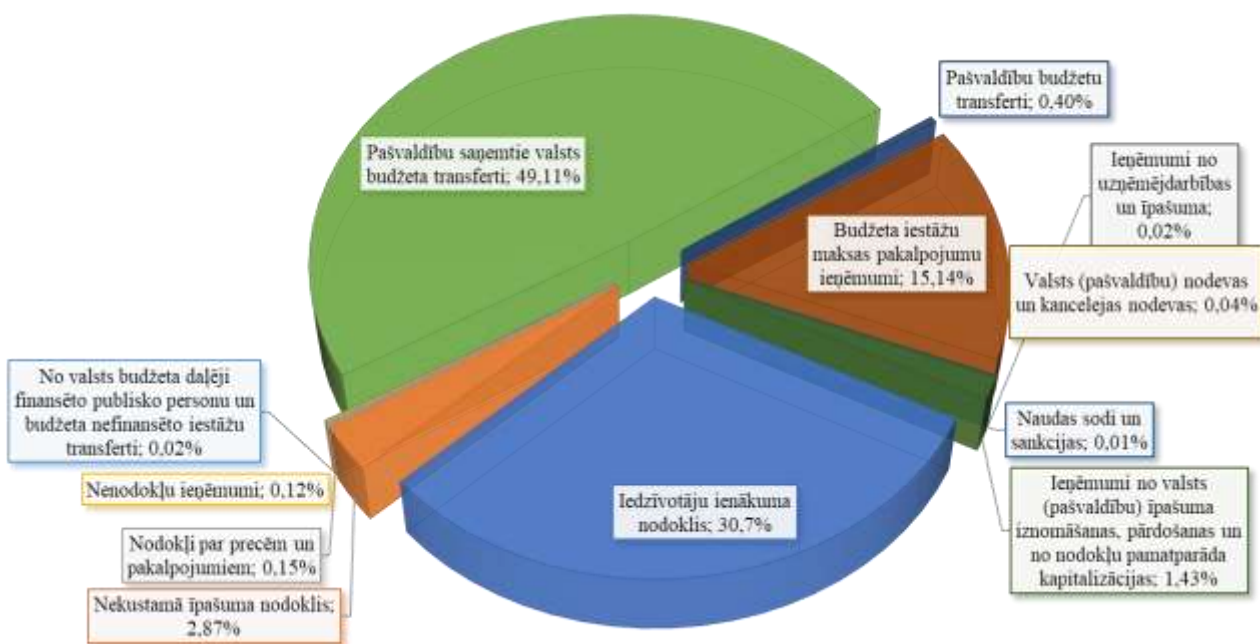
Budžeta pozīcija	summa (EUR)
I	
Atlikums uz gada sākumu, t.sk.	4 046 119
<i>pamatbudžeta</i>	<i>4 044 226</i>
<i>ziedojumu un dāvinājumu</i>	<i>1 893</i>
Ieņēmumi, t.sk.	37 186 787
<i>pamatbudžeta</i>	<i>37 186 267</i>
<i>ziedojumu un dāvinājumu</i>	<i>520</i>
Aizņēmumi, t.sk.	1 023 633
<i>pamatbudžeta</i>	<i>1 023 633</i>
Kopā finansēšanas avoti, t.sk.	42 256 539
<i>pamatbudžeta</i>	<i>42 254 126</i>
<i>ziedojumu un dāvinājumu</i>	<i>2 413</i>
II	
Izdevumi, t.sk.	38 793 858
<i>pamatbudžeta</i>	<i>38 791 445</i>
<i>ziedojumu un dāvinājumu</i>	<i>2413</i>
Aizņēmumu atmaksa, t.sk.	2 470 531
<i>pamatbudžeta</i>	<i>2 470 531</i>
Akcijas un cita līdzdalība komersantu pašu kapitālā, neskaitot kapitālieguldījumu fondu akcijas, un ieguldījumi starptautisko organizāciju kapitālā (iegāde)	3000
Kopā finansēšana, t.sk.	41 267 389
<i>pamatbudžeta</i>	<i>41 264 976</i>
<i>ziedojumu un dāvinājumu</i>	<i>2413</i>
Atlikums uz gada beigām, t.sk.	989 150
<i>pamatbudžeta</i>	<i>989 150</i>

Budžeta ieņēmumi

Pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumus veido nodokļu ieņēmumi – iedzīvotāju ienākuma, nekustamā īpašuma nodoklis, azartspēļu nodoklis; nenodokļu ieņēmumi, kuros ietilpst pašvaldību nodevas, naudas sodi, ieņēmumi no pašvaldības īpašuma pārdošanas, kā arī citi nenodokļu ieņēmumi; transfertu ieņēmumi (maksājumi) no valsts un pašvaldību budžetiem un budžeta iestāžu maksas pakalpojumu ieņēmumiem.

Pamatbudžeta ieņēmumi 2025.gadam(%)

Pašvaldības pamatbudžeta vislielāka ieņēmumu sadaļa ir valsts budžeta transferti, 2025. gada budžetā tie ir 18 261 306 *euro* jeb 49,11 % no pamatbudžeta ieņēmumiem, no tiem saņemtie valsts budžeta transferti noteiktam mērķim ir 8 688 014 *euro* jeb 23,36 %, no valsts budžeta iestādēm saņemtie transferti ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētājiem projektiem 2 484 781 *euro* jeb 6,68 %, saņemtā dotācija no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda 7 088 511 *euro* jeb 19,06 % no visiem pamatbudžeta ieņēmumiem. Valsts budžeta transfertu noteiktam mērķim palielinājums pret 2024.gada sākuma plānu ir 1 271 585 *euro*, kas ir 17,15 %, tajā skaitā mērķdotācijas pamata un vispārējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai pieaugums par 2,6 %, interešu izglītības pedagogu darba samaksai pieaugums par 17,45 %, 5-6.gadīgo bērnu apmācībai pedagogu darba samaksai samazinājums par 8,42%. Valsts budžeta dotācija 1-4.klašu ēdināšanai plānota 164 282 *euro* atbilstoši skolēnu skaitam izglītības iestādēs un mācību dienu skaitam 2025.gadā. Valsts dotācija feldšeru – veselības punktu uzturēšanai tiek plānota 135 837 *euro* gadā, zobārstniecības kabineta darbībai 21 967 *euro*. Pašvaldību autoceļu (ielu) fonda uzturēšanai valsts dotācija ir 1 029 588 *euro*, kas ir lielāks kā 2024.gadā par 66 453 *euro*, tai skaitā valsts dotācija trim pašvaldības pārņemtajiem no valsts ceļu posmiem 62 399 *euro*. Valsts dotācija profesionālās ievirzes izglītības pedagogu darba samaksai mūzikas un mākslas skolām 554 359 *euro* un sporta skolai 393 332 *euro*.

Nodokļu ieņēmumi 2025.gadā tiek plānoti 12 538 129 *euro* jeb 33,72 % no pamatbudžeta ieņēmumiem, kas ir par 1,38 % lielāki nekā 2024.gadā (12 367 125 *euro*). Iedzīvotāju ienākuma nodoklis 2025.gadam ir plānots 11 412 338 *euro* apmērā, kas ir par 220 198 *euro* vairāk nekā 2024.gadā (11 192 140 *euro*). Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi ir plānoti 1 068 791 *euro* apmērā, t.sk. parādu samaksa 105 000 *euro*. Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi plānoti balstoties uz 2024.gada izpildi. Dabas resursu nodokļa ieņēmumi ir 50 000 *euro* apmērā. Azartspēļu nodoklis atbilstoši normatīvo aktu izmaiņām ieskaitāms pašvaldības budžetā plānots 7 000 *euro*.

Budžeta iestāžu ieņēmumi (ieņēmumi no budžeta iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem, par īpašuma nomu un īri u.c. maksas pakalpojumi) plānoti 5 629 988 *euro* un kopējos ieņēmumos to īpatsvars ir 15,14 %. Ir plānota maksa par izglītības pakalpojumiem 139 443 *euro* – vecāku maksa par pirmsskolas izglītības iestāžu ēdināšanas pakalpojumiem un profesionālās ievirzes izglītības iestāžu pakalpojumiem. Ieņēmumu par nomu un īri tiek plānoti 586 154 *euro* apmērā, t.sk. par nedzīvojamā nekustamā īpašuma nomu 173 033 *euro*, zemes nomu 350 000 *euro* atbilstoši noslēgtajiem līgumiem un parādiem. Maksas pakalpojumu ieņēmumi par personu uzturēšanos sociālās aprūpes iestādēs plānoti 2 141 352 *euro*, kurā ir gan klientu pensijas, gan apgādnieku maksas un citu pašvaldību maksa par saviem iedzīvotājiem. Ieņēmumi par biļešu realizāciju kultūras pasākumos ir plānoti par 88 859 *euro*, ieņēmumi par komunālo pakalpojumu sniegšanu novada teritorijā plānoti 1 473 802 *euro*, apsaimniekošanas maksa 859 994 *euro*, īres maksa 60 656 *euro*. Pārējie maksas pakalpojumi, ko sniedz pašvaldības iestādes, plānotas 316 690

euro, tajā skaitā par peldbaseina pakalpojumiem 100 000 *euro*, darbinieku ēdināšanu izglītības un sociālās aprūpes iestādēs 45 489 *euro*, citi maksas pakalpojumi 139 763 *euro*.

Pašvaldību budžeta transferti 2025. gada budžeta ieņēmumos veido 0,40 % jeb 150 000 *euro*, kas ir citu pašvaldību transferti par izglītības pakalpojumiem.

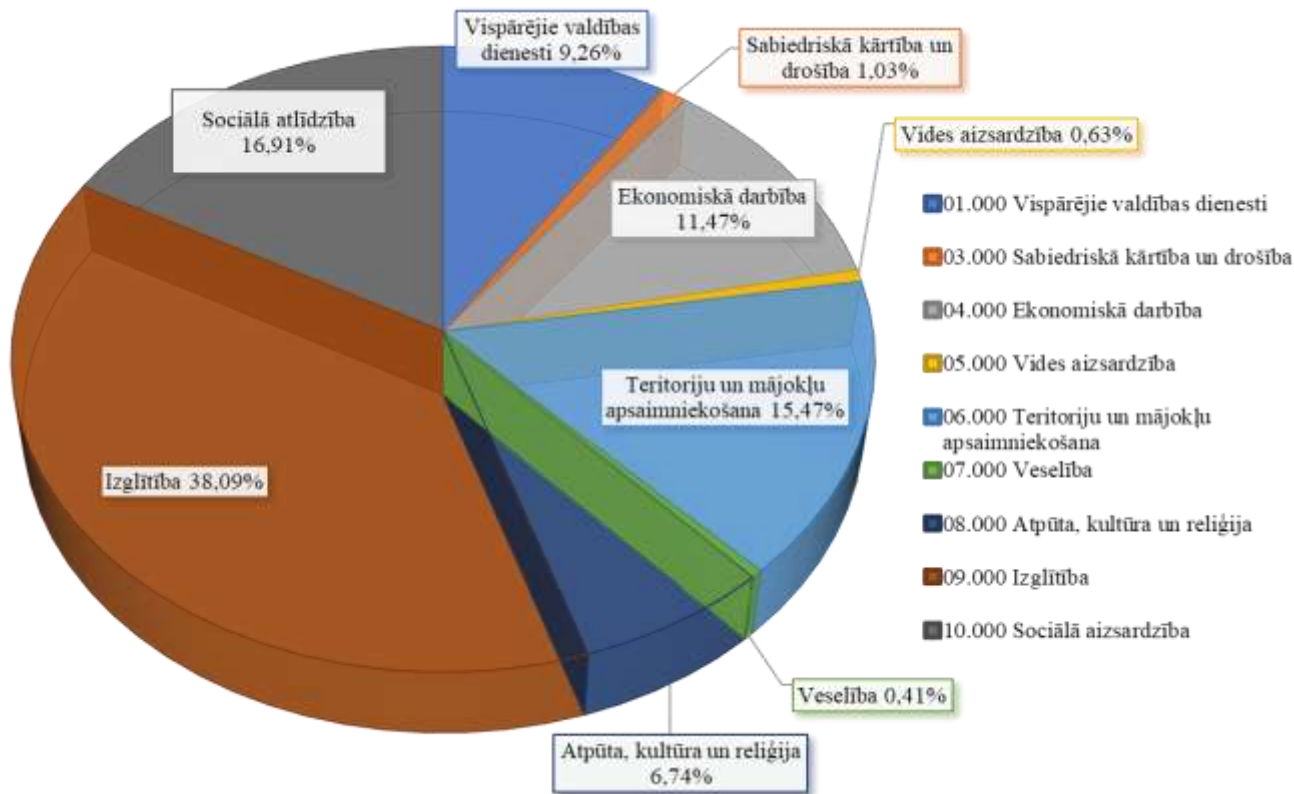
Nenodokļu ieņēmumi 2025.gadam ir plānoti 598 844 *euro*, kas ir 1,61% no pamatbudžeta ieņēmumiem, t.sk. ieņēmumi no pašvaldības īpašuma pārdošanas 530 000 *euro* atbilstoši 2024.gada izpildei, pašvaldības nodevas un soda naudas 15 585 *euro* apmērā.

Kopējie plānotie pamatbudžeta finanšu resursi ir 42 256 539 *euro*, kas sastāv no pamatbudžeta plānotajiem ieņēmumiem 37 186 267 *euro*, plānotajiem aizņēmumiem no Valsts kases 1 023 633 *euro*, atlikuma uz gada sākumu 4 044 226 *euro*, ziedojumu un dāvinājumu atlikums uz gada sākumu ir 1 893 *euro*, ziedojumu un dāvinājumu ieņēmumi 520 *euro*.

Budžeta izdevumi

Balvu novada pašvaldības finanšu resursi ir paredzēti pašvaldības funkciju nodrošināšanai - pašvaldības izglītības, kultūras, sporta iestāžu, sociālās pārvaldes uzturēšanai un iedzīvotāju sociālā atbalsta finansēšanai, novada pasākumu finansēšanai, novada infrastruktūras uzturēšanai. Pašvaldības kopbudžeta izdevumi 2025.gadā plānoti 38 793 858 *euro*, no tiem pamatbudžeta izdevumi 38 791 445 *euro*, ziedojumi un dāvinājumi – 2413 *euro*, pašvaldības aizņēmumu atmaksa 2 470 531 *euro*. Kopbudžeta izdevumi ir lielāki par 10,47 % nekā 2024.gadā (35 115 281 *euro*). Izdevumu finansēšanai tiks izmantots budžeta līdzekļu atlikums gada sākumā, kas sastāda 4 046 119 *euro*, no tā pamatbudžeta atlikums 4 044 226 *euro*, ziedojumi un dāvinājumi – 1 893 *euro*, kā arī aizņēmumu līdzekļi 1 023 633 *euro* apmērā ES fondu līdzfinansēto projektu realizācijai. Pašvaldības budžetā ir paredzēti izdevumi infrastruktūras uzturēšanai, iestāžu finansēšanai, ES projektu līdzfinansējumam, funkciju izpildei.

Pamatbudžeta izdevumu struktūra pēc valdības funkciju sadalījuma 2025.gadā(%)

5.attēls

Vispārējie valdības dienesti

Vispārējo valdības dienestu uzturēšanai ir paredzēti 3 592 922 *euro* apmērā, kas sastāda 9,26 % no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem. Vispārējos valdības dienestos ir paredzēti pašvaldības administrācijas izdevumi, deputātu darba samaksa, apvienību pārvalžu administratīvie izdevumi, pašvaldības aizņēmumu procentu un apkalpošanas maksājumi. Izpildvaras funkciju administrēšanai, ko veic Balvu novada pašvaldības Centrālā pārvalde, noteikts budžets 1 531 209 *euro*, pilsētu un pagastu apvienību administratīvo funkciju veikšanai 474 182 *euro*. Deputātu darba samaksai plānoti 127 701 *euro*. Aizņēmumu apkalpošanas maksājumi tiek plānoti 806 479 *euro* apmērā atbilstoši noslēgtajiem aizņēmumu līgumiem ar Valsts kasi, t.sk. apkalpošanas maksai 20 020 *euro* un procentu apmaksai 786 459 *euro*, procentu maksājumi pret 2025.gadu ir samazinājušies par 9,1 procentiem. Pašvaldības biedru maksas plānotas 48 584 *euro* un izdevumiem neparedzētiem gadījumiem noteikti asignējumi 5 000 *euro*. Balvu novada pašvaldībā darbojas Vienotais valsts un pašvaldības klientu apkalpošanas centrs, kura uzturēšanai paredzēti 122 684 *euro*. Bijušo pagastu padomju un pilsētu domju vadītāju pabalstu izmaksām paredzēti 236 349 *euro*.

Papildus iestāžu uzturēšanas budžetiem piešķirts finansējums Balvu apvienības pārvaldei datortehnikas iegādei 1270 *euro*.

Sabiedriskā kārtība un drošība

Sabiedriskās kārtības un drošības nozares izdevumi noteikti 399 619 *euro* apmērā jeb 1,03% no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem. Balvu novada pašvaldības policijas uzturēšanai plānoti 246 781 *euro*. Pašvaldības policijas darbības nodrošināšanai ir paredzēts iegādāties jaunu transportlīdzekli par 66 429 *euro*, visiem darbiniekiem ir paredzēta veselības apdrošināšana. Dzimtsarakstu nodaļas funkciju izpildei ir plānoti 84 269 *euro*. Atskurbtuves darbības nodrošināšanai ir paredzēti 68 569 *euro*, pašvaldībai ir noslēgti līgumi ar Alūksnes, Gulbenes un Smiltenes novadu pašvaldībām par pakalpojuma sniegšanu.

Ekonomiskā darbība

Ekonomiskās darbības nodrošināšanai plānoti izdevumi 2025.gadam 4 448 378 *euro* apmērā jeb 11,47 % no kopējiem izdevumiem. Balvu novada pašvaldības Būvvaldes funkciju nodrošināšanai paredzēti 59 103 *euro*. Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centra uzturēšanai paredzēti 88 627 *euro*. Pašvaldība turpina saņemt un realizēt finansējumu no valsts budžeta algotiem sabiedriskiem darbiem 67 349 *euro*. 2025.gadā valsts dotācija autoceļu (ielu) fonda uzturēšanai ir paredzēts finansējums 1 029 588 *euro*, kas sadalīti pa administratīvajām teritorijām, 370 157 *euro* no plānotās valsts dotācijas ir atdalīts rezerves fondā. Budžetā plānots īstenot Balvu ielas posma seguma atjaunošana un ūdens atvades sistēmas sakārtošanu Kubulu pagastā par kopējo summu 51 885 *euro*. 2025.gadā turpinās projekts “Remigrācijas atbalsta pasākums – uzņēmējdarbības atbalsts” 2025. gada budžetā paredzēts 12 000 *euro*. Plānots turpināt īstenot projektu “Vides pieejamības nodrošināšana Balvu novada publisko pakalpojumu ēkās” par kopējo summu 461 696 *euro*, no tā 201 262 *euro* no aizņēmuma līdzekļiem. Projekta “SAM 6.1.1.3 Uzņēmējdarbības veicināšanai nepieciešamās publiskās infrastruktūras kvalitātes uzlabošana Partizānu ielas posma rekonstrukcija, Balvos” īstenošanai plānota kopējā summa 297 249 *euro*, no tā 69 853 *euro* pašvaldības finansējums no aizņēmuma līdzekļiem. Projekta “SAM 5.1.1.1 Publiskās infrastruktūras kvalitātes uzlabošana uzņēmējdarbības atbalstam Balvos” Brīvības ielas posma rekonstrukcija no Bolupes tilta līdz pilsētas austrumu robežai un Baznīcas ielas posma rekonstrukcijas īstenošanai plānota kopējā summa 1 613 491 *euro*, no tā 370 280 *euro* pašvaldības finansējums no aizņēmuma līdzekļiem. Biznesa ideju konkursam paredzēti 50 000 *euro*.

Vides aizsardzība

Pašvaldības budžetā 2025.gadam novada vides aizsardzības pasākumiem paredzēti 242 675 *euro* jeb 0,63 % no kopējiem pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem. Dabas resursu nodokļa ieņēmumu un atlikuma izmantošanai paredzēti 100 659 *euro*, kas paredzēti teritorijas vides aizsardzību pasākumu īstenošanai. Pagastu un Viļakas pilsētas ūdens apgādes un notekūdeņu apsaimniekošanai, atkritumu apsaimniekošanai paredzēti 122 651 *euro*. 2025 gada budžetā plānots īstenot projektu “Upju un ezeru krastu stiprināšanas pasākumi-paskaidrojuma raksti, atzinumi prioritārajām upēm un ezeriem” par summu 10 000 *euro*. Tilžas pagastam piešķirts finansējums elektromotora iegādei attīrīšanas iekārtām 1 500 *euro*.

Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana

Pašvaldības budžetā 2025. gadam novada teritorijas un mājokļu apsaimniekošanai paredzēti 6 000 023 *euro* jeb 15,47 % *euro* no pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem. Ielu apgaismojuma uzturēšanai Balvu un Viļakas pilsētās ir paredzēti 133 076 *euro*. Teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai paredzēti 5 785 885 *euro*, no tiem pašvaldības aģentūras “San-TeX” izdevumi 1 780 784 *euro*. 2025.gadā ir paredzēts finansējums arboristu pakalpojumiem bīstamo koku zāģēšanai visā novadā 20 309 *euro*, līdzfinansējumam iedzīvotājiem centralizētā ūdensvada un kanalizācijas pieslēgumiem 7 000 *euro*, pašvaldības līdzfinansējums iekšpagalmu sakārtošanai, asfalta ieklāšanai, rotaļu laukumu izbūvei, daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes paaugstināšanai 24 000 *euro*. Tehniskās dokumentācijas izstrādei projektu ideju realizācijai ir paredzēti 150 000 *euro*, pašvaldības īpašumu atsavināšanas rezultātā iegūto līdzekļu sadalei paredzēti 86 123 *euro*, alternatīvas ūdensapgādes izveidei slimnīcas vajadzībām Balvos paredzēti 100 000 *euro*; kā arī speciālistu divu dzīvokļu atjaunošanai paredzēti 48 807 *euro*.

Papildus iestāžu uzturēšanas budžetiem piešķirts finansējums: Kupravas pagastam zāles pļāvēja iegādei 850 *euro*; apkures sistēmas atjaunošanai un granulu apkures katla uzstādīšanai Baltinavas pagasta Slimnīcas ielā 6 un divu logu nomainīšanai 16 219 *euro*; Vectilžas sporta un atpūtas centram apkures sistēmas dūmvada remontam 9 193 *euro*; projekta izstrādei centralizētās apkures ievilkšanai Tautas ielā 6 Viļakas pilsētā 6 000 *euro*; Medņevas pagastam dziļurbuma sūkņa iegādei un uzstādīšanai 1 600 *euro*; Kubulu pagastam ūdensvada izbūvei 10 000 *euro*. baneru un karogu ar individuālo druku izgatavošanai un uzstādīšanai Balvu pilsētā 6 000 *euro*; Strūklakas un parka tiltiņa remontam Balvu pilsētā 7 000 *euro*; trimmera iegādei Balvu pilsētas teritorijas apsaimniekošanai 900 *euro*; filtrējošā materiāla nomainīšanai Bērzpils pagasta ūdensapgādei 3 500 *euro*; Rugāju apvienības pārvaldei skeitparka remontam 1 500 *euro* un karjerā “Grantskalniņi” topogrāfijas veikšanai, robežzīmju nospraušanai, atlikušo krājumu aprēķina veikšanai 20 000 *euro*.

Veselība

Veselības iestāžu uzturēšanai paredzēti 159 758 *euro*, kas ir 0,41 % no pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem. Novadā darbojas deviņi feldšeru – veselības punkti un zobārstniecības kabinets, kas daļēji tiek finansēti no valsts budžeta medicīniskā personāla atlīdzības apmaksai un telpu uzturēšanai.

Atpūta, kultūra un reliģija

Atpūtas, sporta, kultūras un reliģijas izdevumiem pašvaldības 2025.gada budžetā paredzēts finansējums 2 614 324 *euro* jeb 6,74 % no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem. Sporta infrastruktūras nodrošināšanai novadā ir paredzēti 217 094 *euro*, t.sk. Ziemeļlatgales sporta centra pasākumiem ir paredzēti 32 664 *euro*. Bibliotēku uzturēšanai ir paredzēti 567 484 *euro*. Novada muzeju uzturēšanai paredzēti 242 612 *euro*. Kultūras namu izdevumu finansēšanai ir paredzēti 807 247 *euro*, no tiem 302 491 *euro* ir paredzēti Balvu Kultūras un atpūtas centram. Balvu Kultūras un atpūtas centra paredzēti kultūras pasākumi visa gada garumā par kopējo summu 77 206 *euro*, t.sk. pašvaldības dotācija ir 31 352 *euro*. Kultūras pārvaldes un tās struktūrvienību uzturēšanai un pasākumiem ir paredzēti 596 614 *euro*, kultūras pārvaldes pasākumiem 42 349 *euro*. Sabiedrisko attiecību pasākumiem ir paredzēti 65 300 *euro*.

2025 gadā pašvaldība plāno realizēt arī projektus, kas ir nozīmīgi novada atpazīstamības veicināšanai – “8.Starptautiskais mākslas plenērs Valdis Bušs 2025” par līdzfinišējuma summu līdz 4000 *euro* un projekta “Militārais mantojums II” par summu 3 999 *euro*.

2025.gada budžetā ir paredzēts finansējums nevalstisko organizāciju projektu līdzfinansējumu vai priekšfinansējumu atbalstam un kultūras pieminekļu uzturēšanai – 15 775 *euro*.

Papildus iestāžu uzturēšanas budžetiem piešķirts finansējums: Lazdukalna saietu nama skatuves un deju zāles grīdas atjaunošanai 6 317 *euro*; Balvu kultūras un atpūtas centram četru dinamisko vokālo mikrofonu iegādei 480 *euro* un arhīva skapju iegādei kultūras pārvaldei 800 *euro*.

Izglītība

Pašvaldības pamatbudžeta izdevumu sadaļa – izglītības iestāžu uzturēšana un ar izglītību saistīto pasākumu finansēšana - plānoti 14 774 635 *euro* jeb 38,09 %. Pašvaldības dotācija ir paredzēta 1.-12.klašu skolēnu brīvpusdienām, 5-6. gadīgo bērnu brīvpusdienām, kopējais gada finansējums šim mērķim ir 519 492 *euro*. 1-4. klašu skolēnu brīvpusdienām no valsts budžeta līdzekļiem – 164 282 *euro*, kas daļēji sedz ēdināšanas izmaksas. Pašvaldības finansējums pedagogu atlīdzības nodrošināšanai 2025. gadā ir paredzēts 2 063 047 *euro*. Izglītības iestāžu 2025.gada budžets: pirmsskolas izglītības iestādēm 2 433 319 *euro*, pamatskolām (sākumskolām) – 3 596 433 *euro*, vidusskolām – 4 959 169 *euro*, interešu un profesionālās ievirzes izglītības iestādēm – 2 024 504 *euro*. Finansējums 282 040 *euro* apmērā ir paredzēts Izglītības pārvaldes funkciju veikšanai, izglītības pārvaldes pasākumiem – 52 776 *euro*. 100

000 *euro* paredzēti norēķiniem par citu pašvaldību izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem. Izdevumi skolēnu transporta kompensācijām ir paredzēti 6000 *euro* apmērā. Skolas piedalās Erasmus+ un Nord+ projektu realizācijā, tiem ir paredzēti 101 055 *euro*. 2025. gada budžetā plānots LL-00303 projekts “Robotikas un dronu konstruēšanas un pilotēšanas kompetenču kā sociālās iekļaušanas metodes attīstība Latgales, Visaginas un Ignalinas pārrobežu reģionos” par kopējo summu 45 600 *euro*. Valsts finansējums programmai “Latvijas skolas soma” ir paredzēti 35 619 *euro*. 2025. gadā notiks XIII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki, tiem paredzēti 44 879 *euro*.

Skolēnu pārvadājumiem ir paredzēti 432 623 *euro*. Bezemisiju transportlīdzekļa iegādei skolēnu pārvadāšanai Balvu novadā paredzēti 566 180 *euro* no tiem 190 180 pašvaldības finansējums no aizņēmuma līdzekļiem.

Papildus iestāžu uzturēšanas budžetiem piešķirts finansējums: Izglītības pārvaldei datortehnikas iegādei izglītības iestādēm 50 000 *euro*; pirmsskolas izglītības iestādei “Pīlādītis” veļas mašīnas iegādei 4 599 *euro*; pirmsskolas izglītības iestādei “Sienāzītis” zāles pļāvēja iegādei 400 *euro*; Balvu sākumskolai sporta zāles signalizācijas pults pārbaudei, tīrīšanai un pievienošanas darbiem galvenajai pultij 20 000 *euro*; Balvu Valsts ģimnāzijai servera iegādei 1 565 *euro*; Rekasas vidusskolai dizainu un tehnoloģijas kabineta remontam un sanitārā mezgla izveidei kokapstrādes telpās 2 230 *euro*; Viļakas vidusskolā automātiskās ugunsdzēsības sistēmas iekārtu sakārtošanai 15 000 *euro* un Balvu profesionālās un vispārīzglītojošās vidusskolas sporta zāles jumta remontam projekta izstrādei 10 000 *euro*.

Sociālā aizsardzība

Sociālās aizsardzībai 2025. gadā ir plānoti 6 559 111 *euro* apmērā jeb 16,91 % no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem. No pašvaldības finansējuma sociālai aizsardzībai 1 303 047 *euro* paredzēti pabalstiem un palīdzībai pašvaldības maznodrošinātajiem iedzīvotājiem, valsts daļēji kompensē mājokļa pabalstu izmaksas. Pansionāta “Balvi” darbības nodrošināšanai paredzēti 1 817 804 *euro*. Rugāju sociālās aprūpes centra uzturēšanai paredzēts 348 217 *euro*, Viļakas sociālās aprūpes centram 344 311 *euro*, Šķilbēnu sociālās aprūpes mājai 229 815 *euro*. Sociālo aprūpes centru uzturēšanai no pašvaldības finansējuma ir paredzēti 551 328 *euro*. Sociālajiem pakalpojumiem paredzēti 323 666 *euro*, sociālo māju uzturēšanai 22 149 *euro*, sociālās pārvaldes funkciju nodrošināšanai 700 714 *euro*, tai skaitā automašīnas iegādei 31 908 *euro*, bāriņtiesai 251 064 *euro*. Sociālās pārvaldes un bāriņtiesas darbiniekiem ir paredzēta veselības apdrošināšana. 2025. gadā turpinās projekti – Asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti 685 761 *euro*, profesionālā sociālā darba attīstība pašvaldībās 21 420 *euro*. Deinstitutionalizācijas projekta rezultātā darbojas trīs sociālo pakalpojumu centri: Dienas aprūpes centrs Benislavā – 82 926 *euro*, Dienas aprūpes centrs un grupu dzīvokļi Viļakā – 140 092 *euro*, Daudzfunkcionālais centrs Balvos – 265 255 *euro*.

Papildus iestāžu uzturēšanas budžetiem piešķirts finansējums: Viļakas sociālās aprūpes centram profesionālās veļas mašīnas iegādei 5 348 *euro* un Šķilbēnu sociālās aprūpes mājai veļas žāvētāja iegādei 3 600 *euro*.

Ziedojumu un dāvinājumu izdevumi paredzēti Balvu novada muzejam 1160 *euro* un Ebreju kapu sakārtošanai 1246 *euro*,

Saistības

Uz 2025.gada 1.janvāri pašvaldībai ir 119 aizņēmumu līgumi, no tiem 2025.gadā beigsies atmaksa 8 līgumiem. Balvu novada pašvaldības saistību apjoms ir 27 280 431 *euro*. 2025.gadā pašvaldības aizņēmumu atmaksa paredzēta par 3 277 010 *euro*, t.sk. 2 470 531 *euro* pamatsummu atmaksa, procentu un apkalpošanas maksājumi ir 806 479 *euro*.

Domes priekšsēdētājs

S. Maksimovs